

JANÉ I LLIGÉ, Jordi / KABATEK, Johannes (ed.) (2007): *Fronteres entre l'universal i el particular en la literatura catalana*. Aachen: Shaker Verlag, 214 p. (Biblioteca Catalànica Germànica, 6).

La «Biblioteca Catalànica Germànica» s'ha convertit ja en un punt de referència de la catalanística, i no només de l'alemanya. Ho corrobora aquest nou llibre de la col·lecció, el qual inclou les actes del 20è Col·loqui Germano-Català celebrat el mes de febrer de 2006 a Tübinga. Són una sèrie d'aportacions en les quals bàsicament es planteja la relació entre la literatura catalana (entesa com a «particular») i el context internacional (entès com a «universal»). El tema és prou complex, és clar, i els col·laboradors el plantegen des de diferents perspectives. D'una banda es té present el lligam entre la literatura catalana i la seva projecció exterior, amb articles com el de Maridès Soler sobre «Les adaptacions operístiques de *Terra baixa* d'Àngel Guimerà al francès (*La catalane*) i a l'alemany (*Tiefland*)» (p. 25-44) o una reflexió genèrica de Johannes Hösl: «El renaixement de la catalanística alemanya. Una retrospectiva» (1-12). De l'altra hi ha el ressò que la literatura estrangera ha tingut en el marc particular de la catalana, amb atenció especial per a «Aproximació a la literatura alemanya en llengua catalana a partir de 1975» (p. 105-120) de Pilar Estelrich o «Elvira Augusta Lewi, una narradora alemanya catalana d'adopció» (p. 93-104) de Neus Real. També hi ha una sèrie de treballs dedicats a temes més tècnics d'interferència cultural (com pot ser la traducció), signats per Aina Torrent-Lenzen, Alfons Gregori o Maria Àngels Fuster. Així mateix es fa especial atenció a la recepció de la literatura catalana a Ale-

s'ha de ressaltar la reflexió teòrica sobre el tema, tant dels editors en la «Presentació» (p. VII-XI) com de Josep Murgades a «Dinàmiques de la interposició en el pas del particular a l'universal (i viceversa)» (p. 143-166). Completen el volum altres treballs d'Annemarie C. Mayer, Anna Isabel Peirats i Ramon Farrés. [N. del C. de R.]